

RESOLUCIÓ DE LA SINDICATURA DE GREUGES

QUEIXA RELATIVA AL DRET A UNA BONA ADMINISTRACIÓ (GESTIÓ I RECAPTACIÓ)

ANTECEDENTS

Descripció dels fets objecte de la queixa

En data 28 de febrer de 2024, la ciutadana va presentar una queixa en aquesta Sindicatura en què exposava el següent:

- En data 3 de juliol de 2023, la van sancionar per no respectar un semàfor en vermell quan circulava en bicicleta. Deia que no recordava si li van lliurar la sanció en mà o no. En tot cas, esperava que li notifiquessin la sanció al seu domicili, però, segons manifestava, mai la hi van notificar.
- En data 9 d'agost de 2023, va interposar un recurs de reposició contra la sanció.
- En data 26 d'octubre de 2023, va interposar un recurs d'alçada contra la provisió de constrenyiment.
- En data 30 d'octubre de 2023, va fer el pagament de l'import total de la sanció més el recàrrec corresponent.
- En data 27 de febrer de 2024, li van notificar la resolució de l'Institut Municipal d'Hisenda, en què es desestimava el recurs interposat contra la provisió de constrenyiment.
- Com que no estava d'acord amb la resolució municipal, demanava la possibilitat de retrotraure les actuacions al moment de la notificació de la denúncia i el retorn de les quantitats ingressades indegudament.

Actuacions fetes

Admesa a tràmit la queixa, la Sindicatura va iniciar la instrucció de l'expedient. Va estudiar els fets i la legislació aplicable, amb la finalitat de valorar si s'havien aplicat els **principis de bona administració** per a la salvaguarda dels drets fonamentals a la ciutat.

Després d'examinar el contingut de la queixa i la documentació aportada per la persona interessada, es va considerar convenient dirigir-se a l'**Institut Municipal d'Hisenda** per tal de conèixer les intervencions fetes en relació amb la queixa presentada.

El dia 4 de març de 2024, es va sol·licitar a aquest organisme la informació necessària per a l'estudi de la queixa.

Resposta dels òrgans afectats

Els dies 15 i 19 de març de 2024, aquesta Sindicatura va rebre la informació sol·licitada. L'escrit de l'Institut Municipal d'Hisenda va informar de la tramitació donada a l'expedient. Per part de l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Interior es va informar respecte d'una de les qüestions plantejades per la Sindicatura.

CONSIDERACIONS

1. La sanció imposada

L'Institut Municipal d'Hisenda (IMH) aporta la documentació que configura l'expedient. La sanció va donar lloc a l'expedient sancionador. No s'aporta cap altra informació respecte d'això, atès que l'objecte de la queixa no és la sanció imposada. A més, la ciutadana promotora de la queixa reconeix la comissió de la infracció sancionada.

El motiu de la denúncia va ser "no obeir el semàfor en vermell, bici/vmp/cicle", la qual cosa representa una vulneració de l'article 146.a) del Reial decret 1428/2003, de 21 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament general de circulació.

Els articles 14, 14 bis i 14 ter de l'Ordenança de Circulació de vianants i de vehicles regulen un seguit de condicions, obligacions, prohibicions, normes de seguretat i requisits respecte dels usos i la circulació de cicles, bicicletes, cicles de més de dues rodes i vehicles de mobilitat personal.

A més, l'article 71 ter de l'ordenança regula les infraccions i sancions en matèria de bicicletes i vehicles de mobilitat personal i cicles de més de dues rodes i remet al compliment de la legislació vigent en matèria de trànsit, circulació de vehicles i seguretat viària i al que s'estableix a la mateixa ordenança.

Ateses les normes exposades, **aquesta Sindicatura considera que la tipificació de la infracció és correcta.**

2. La notificació de la denúncia

L'art. 89.1 del Reial decret legislatiu 6/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària (LSV), estableix de manera clara i inequívoca que les denúncies s'han de notificar a la persona denunciada a l'acte.

Aquesta és la norma general. Per no actuar d'aquesta manera, cal que es donin les circumstàncies que justifiquin el fet que la denúncia no es notifiqui de seguida, sinó en un moment posterior.

Així, en circumstàncies normals, cal que la denúncia es notifiqui immediatament després de cometre els fets que l'han originada. Altrament, s'estaria prescindint del procediment establert legalment. A més, cal que, en aquest cas, a la denúncia constin els motius que justifiquin l'incompliment d'aquesta norma general de notificació a l'acte.

Per tant, tot i que es pot no fer la notificació al mateix acte, cal que concorrin les circumstàncies (les excepcions) que la llei mateixa preveu a l'article 89.2 de la LSV. Són les següents:

- a) Que la denúncia es formuli en circumstàncies en què la detenció del vehicle pugui originar un risc per a la circulació. En aquest cas, l'agent ha d'indicar els motius concrets que la impedeixen.
- b) Que la denúncia es formuli mentre el vehicle estigui estacionat, quan el conductor no hi sigui present.
- c) Que s'hagi conegut la infracció a través de mitjans de captació i reproducció d'imatges que permetin identificar el vehicle.
- d) Que l'agent denunciant estigui fent tasques de vigilància, control, regulació o disciplina del trànsit i no tingui mitjans per fer el seguiment del vehicle.

En aquest cas, no es dona cap de les circumstàncies que exceptuen la notificació en mà.

Segons informa l'IMH, la denúncia es va notificar en mà i així es pot acreditar per diverses vies. D'una banda, cal tenir present que en les infraccions comeses amb vehicles sense placa de matrícula, com la bicicleta que conduïa la interessada, **no és possible imposar cap denúncia si no és aturant prèviament la persona infractora.** En canvi, quan es tracta d'infraccions comeses amb vehicles de motor en què no és possible aturar el vehicle, es pot identificar el titular després de la data de la denúncia a través de les dades registrades de la matrícula a la DGT.

D'altra banda, cal tenir en compte que l'article 88 de la LSV atorga valor probatori a les denúncies formulades pels/per les agents de l'autoritat, llevat que hi hagi una prova en

contra dels fets denunciats, de la identitat dels qui els han comès i, si s'escau, de la notificació de la denúncia, sense perjudici del deure dels/de les agents denunciants d'aportar tots els elements probatoris que siguin possibles sobre el fet denunciat.

Val a dir que la ciutadana promotora de la queixa ja va plantejar aquesta qüestió en el recurs interposat el 9 d'agost de 2023, el qual va desestimar l'IMH en data 14 de novembre de 2023. La resolució desestimària es va notificar, en un primer intent, el 4 de desembre de 2023 a les 16.57 hores, amb resultat d'*absent*, i, en un segon intent, el dia 5 de desembre de 2023 a les 11.22 hores, amb resultat d'*impossible lliurament*. En data 20 de desembre de 2023, es va publicar al *Butlletí Oficial de l'Estat* (BOE).

Com diu l'IMH a la resolució esmentada, d'acord amb l'article 89.1 de la LSV, l'agent denunciador va identificar la persona infractora i li va lliurar en mà la butlleta de denúncia corresponent. El contingut de la denúncia s'ajusta al que disposa l'article 87.2 de la LSV i conté les dades addicionals que disposa l'apartat 3 d'aquest mateix article per a les denúncies notificades en l'acte a la persona denunciada.

En la butlleta de denúncia també consta l'import total de la sanció i els terminis de pagament, amb reducció del 50% de l'import i sense reducció, així com les entitats bancàries mitjançant les quals es pot fer el pagament, motiu pel qual no cal que hi hagi cap altra notificació posterior.

Aquesta Sindicatura ha pogut constatar que el butlletí de denúncia aportat per l'IMH compleix tots els requisits exposats als paràgrafs precedents i, per tant, considerem que no hi ha cap defecte formal.

D'acord amb les normes exposades, així com amb la documentació que l'IMH ha aportat a aquesta Sindicatura, hem de concloure que **es va complir la normativa que regula les notificacions en matèria de trànsit**.

3. El desconeixement al·legat per la ciutadana

A l'escrit de queixa presentat davant aquesta Sindicatura, la ciutadana reconeixia que no va obeir el semàfor en vermell, però manifestava **que desconeixia quin era el paper que li havia lliurat l'agent** i, segons deia, tampoc li va comunicar que es tractés d'una sanció. Tot seguit, i al mateix escrit **expressava que havia llençat el paper** i, citem textualment, "esperava que m'arribés la multa al meu domicili per tal de pagar-la amb la bonificació dels 20 dies".

Al recurs presentat davant l'IMH en data 9 d'agost de 2023, també va reconèixer que la van sancionar, però, aquesta vegada, va al·legar que no li havien lliurat la denúncia en mà. En canvi, a l'escrit presentat a l'IMH el dia 28 de febrer de 2024, la interessada va reconèixer que **se li va lliurar "documentació" el dia de la sanció**: "(...) reitero que no se'm va comunicar que **la documentació que se'm va donar al moment de**

la sanció era una multa. Jo esperava la multa a casa i no em va arribar mai per poder-la pagar.”

A partir de les manifestacions fetes per la interessada en la queixa presentada davant d'aquesta Sindicatura i de les formulades davant l'IMH, es pot inferir que, quan l'agent la va aturar, sabia que l'estaven sancionant i que li va lliurar la butlleta de denúncia en mà.

A més, si va creuar un semàfor en vermell, després la va aturar un/a agent, i aquest/a li va lliurar “un paper”, sembla lògic deduir que l'estaven sancionant. De fet, la ciutadana no refereix cap actuació de l'agent que li generés un dubte raonable respecte de si l'estaven sancionant o no.

4. La negativa a signar el butlletí de denúncia

A la butlleta que consta a l'expedient s'indica, en l'apartat de signatura, que **la ciutadana denunciada no va voler signar-la**. Tal com s'ha argumentat a l'apartat precedent, sembla acreditat que li van lliurar la notificació en mà.

L'article 86.2 de la LSV disposa que la denúncia formulada pels/per les agents de l'autoritat encarregats/ades de la vigilància del trànsit en l'exercici de les funcions que tenen encomanades, i notificada a l'acte a la persona denunciada, constitueixen l'acte d'iniciació del procediment sancionador a tots els efectes.

Quan els/les agents de l'autoritat formulen una denúncia i la lliuren al mateix moment a la persona infractora, és irrellevant que la persona sancionada la signi o no. Signar-la no suposa reconèixer els fets denunciats, ni tampoc la pèrdua del dret a formular al·legacions. De fet, al mateix apartat on la persona denunciada pot signar, s'indica que la signatura del butlletí no implica conformitat.

Com ja s'ha comentat, l'article 88 de la LSV, atorga als/a les agents de l'autoritat valor probatori respecte de la notificació de la denúncia. Així, si la persona denunciada no vol signar el butlletí de denúncia, l'agent anota aquest fet i, amb aquesta anotació, n'hi ha prou per considerar que li han lliurat la denúncia.

A més, la negativa a signar el butlletí de denúncia no implica que no s'hagi complert el tràmit. En aquest sentit, l'article 45.1 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPACAP), disposa que, quan la persona interessada o el seu/la seva representant rebutgi la notificació d'una actuació administrativa, s'ha de fer constar a l'expedient i especificar les circumstàncies de l'intent de notificació i el mitjà, i **s'ha de donar per efectuat el tràmit i seguir el procediment**.

Així, doncs, encara que la persona infractora es negui a signar la notificació, es genera l'obligació de pagament de la sanció dins del termini de les dates límit assenyalades en el document. En aquest cas, la data límit per fer el pagament amb l'import reduït finalitzava el 24 de juliol de 2023.

Cal recordar que pagar la denúncia amb una reducció del 50% de l'import suposa la renúncia a presentar al·legacions (si se'n formulessin, es considerarien no presentades) i la fi de la via administrativa i del procediment sense necessitat de dictar resolució expressa, i també, des de l'endemà del pagament, la fermesa de la sanció.

Per acabar, cal esmentar que, a més de les opcions de pagament de la sanció que consten al butlletí de denúncia, l'Àrea de Prevenció, Seguretat, Convivència i Règim Intern de l'Ajuntament de Barcelona ha informat aquesta Sindicatura que, **en el mateix moment de la denúncia, es pot fer efectiu el pagament** a l'agent denunciant mitjançant targeta bancària. Excepcionalment, s'accepta el cobrament en metàl·lic a les persones que no tinguin la possibilitat de fer el pagament mitjançant targeta bancària.

5. El procediment de constrenyiment

En data 19 d'octubre de 2023, l'IMH va notificar a la persona promotora de la queixa la provisió de constrenyiment. En data 26 d'octubre de 2023, la ciutadana va interposar un recurs d'alçada contra la provisió de constrenyiment en què al·legava manca de notificació de la sanció imposada. En data 30 d'octubre de 2023, va fer el pagament de l'import total de la sanció més el recàrrec corresponent.

El procediment de constrenyiment es regula en la Llei 58/2003, de 17 de desembre, general tributària (LGT, article 167 i següents), i en el Reial decret 939/2005, de 29 de juliol, pel qual s'aprova el reglament general de recaptació (article 70 i següents).

L'article 160 de la LGT defineix la recaptació com l'exercici de les funcions administratives conduents al cobrament dels deutes tributaris, que es pot fer en període voluntari o en període executiu, mitjançant el pagament o compliment espontani de l'obligat tributari o, a falta d'això, a través del procediment administratiu de constrenyiment.

De conformitat amb el que disposa l'article 167.1 de la LGT, el procediment de constrenyiment s'inicia mitjançant una provisió notificada a l'obligat tributari en què cal identificar el deute pendent i els recàrrecs corresponents (article 28 de la LGT). En el mateix acte se li requereix que efectui el pagament i se l'adverteix que, si no es paga el deute dins el termini atorgat d'acord amb l'article 62.5 de la LGT, es procedirà a l'embargament dels seus béns tal com ho estableix l'article 169 de la mateixa norma.

D'acord amb l'article 167.3 de la LGT, contra la provisió de constrenyiment només són oposables uns motius taxats, i no cap altre motiu. Aquests serveis i recursos són els següents:

- a) Extinció del deute o prescripció del dret a exigir el pagament.
- b) Sol·licitud d'ajornament, fraccionament o compensació en període voluntari.
- c) Manca de notificació de la liquidació.
- d) Anul·lació de la liquidació.
- e) Error en la identificació de la persona deutora o del deute objecte del constrenyiment.

El motiu d'oposició al·legat per la ciutadana promotora de la queixa va ser **la manca de notificació**, i aquest motiu, tal com s'ha argumentat als apartats precedents, **no pot prosperar**.

6. La resposta de l'IMH

En data 27 de febrer de 2024, l'IMH va notificar a la interessada la resolució desestimatòria del recurs d'alçada interposat el 26 d'octubre de 2023 contra la provisió de constrenyiment, en què al·legava manca de notificació de la sanció imposada.

En aquesta resolució, se l'informava que així finalitzava la via administrativa i que podia interposar un recurs contenciós administratiu davant els jutjats pertinents, en el termini de dos mesos, a comptar des de l'endemà de la notificació. Així mateix, se l'informava que podia interposar qualsevol altre recurs que consideres oportú.

El 28 de febrer de 2024, la ciutadana va interposar un altre recurs contra aquesta darrera resolució en què, en síntesi, tornava a al·legar la manca de notificació i demanava la retroacció de les accions al moment de la sanció.

En aquest punt, cal esmentar l'article 114.1.a) de la LPACAP, el qual disposa que la **resolució del recurs d'alçada posa fi a la via administrativa**. L'article 122. 3 d'aquesta norma prescriu que, contra la resolució d'un recurs d'alçada, no es pot interposar cap altre recurs administratiu, llevat del recurs extraordinari de revisió, en els casos que estableix l'article 125.1. Aquest article diu que contra els **actes fermes en via administrativa** es pot interposar el recurs extraordinari de revisió davant l'òrgan administratiu que els va dictar, el qual també és el competent per resoldre'l, quan concorri alguna de les circumstàncies següents:

- a) Que en dictar-los s'hagi incorregut en error de fet, que resulti dels mateixos documents incorporats a l'expedient.
- b) Que apareguin documents de valor essencial per a la resolució de l'afer que, encara que siguin posteriors, evidencin l'error de la resolució recorreguda.
- c) Que en la resolució hagin influït essencialment documents o testimonis declarats falsos per una sentència judicial ferma, anterior o posterior a aquella resolució.

d) Que la resolució s'hagi dictat a conseqüència de prevaricació, suborn, violència, maquinació fraudulenta o una altra conducta punible i s'hagi declarat així en virtut d'una sentència judicial ferma.

En qualsevol altre supòsit, **només es pot impugnar l'acte per la via judicial**, amb la interposició del corresponent recurs contenciós administratiu.

A la vista de la informació i documentació facilitada per la interessada i per l'IMH, aquesta Sindicatura no detecta indicis que es doni cap de les circumstàncies que permetin admetre a tràmit un recurs extraordinari de revisió.

El **principi de bona administració** i l'eficàcia dels serveis públics es recullen a l'article 41 de la Carta de drets fonamentals de la Unió Europea, als articles 9.3 i 103 de la Constitució espanyola, i a l'article 3 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del règim jurídic del sector públic administratiu comú. Aquests drets impliquen disposar d'una administració que presti el màxim nombre de serveis amb els millors estàndards de qualitat i respecti alhora els drets i els interessos legítims de la ciutadania, i que sigui capaç de resoldre els problemes d'una manera àgil i eficaç.

Així mateix, la Carta europea de salvaguarda dels drets humans a la ciutat, aprovada l'any 2000, esmenta, a l'article XXIII, amb referència a l'eficàcia dels serveis públics com a indicatiu d'una bona administració, que les autoritats locals han de garantir l'eficàcia dels serveis públics i la seva adaptació a les necessitats de les persones usuàries.

DECISIÓ

D'acord amb el que disposen l'article 143 de la Carta municipal de Barcelona i el reglament que regula la Sindicatura de Greuges de Barcelona, aquesta institució té com a missió valorar si s'ha produït un greuge. Considerats els fets i les normes aplicables, conclou que, en aquest cas, **l'actuació de l'Institut Municipal d'Hisenda ha estat ajustada a dret i eficaç.**

Aquesta resolució es comunicarà a l'òrgan municipal competent, se'n donarà compte al Plenari del Consell Municipal en l'informe anual reglamentari i s'informarà la persona interessada del seu contingut.